

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 6 marca 2019 r.

Pozycja 64

POSTANOWIENIE z dnia 10 stycznia 2019 r. Sygn. akt Ts 205/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Piasta sp. z o.o. sp.k. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz. U. z 2012 r. poz. 1155, ze zm.) w związku z art. 77⁵ § 1-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, ze zm.) w związku z § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991, ze zm.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym w przypadku, gdy strony stosunku pracy nie określiły zasad zwrotu kosztów podróży służbowych zagranicznych, w tym ryczałtów za noclegi, w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę, z art. 2, art. 21, art. 32, art. 64 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 190 ust. 1-3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 77⁵ § 1-5 ustawy – Kodeks pracy wymienionej w pkt 1 w związku z § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia, o którym mowa w pkt. 1, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym w przypadku, gdy strony stosunku pracy nie określiły zasad zwrotu kosztów podróży służbowych zagranicznych, w tym ryczałtów za noclegi, w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę, z art. 2, art. 21, art. 32, art. 64 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 190 ust. 1-3 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 20 października 2017 r. (data nadania), Piasta sp. z o.o. sp.k. (dalej: skarżąca) zarzuciła niezgodność:

1) art. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz. U. z 2012 r. poz. 1155, ze zm.; dalej: u.c.p.k.) w związku z art. 77⁵ § 1-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (ówcześnie: Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 917, ze zm.; dalej: k.p.) w związku z § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991, ze zm.; dalej: rozporządzenie z 2002 r.);

2) art. 77⁵ § 1-5 k.p. w związku z § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia z 2002 r. z art. 2, art. 21, art. 32, art. 64 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 190 ust. 1-3 Konstytucji.

Zaskarżone przepisy są zdaniem skarżącej niezgodne z wymienionymi wzorcami w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym w przypadku, gdy strony stosunku pracy nie określiły zasad zwrotu kosztów podróży służbowych zagranicznych, w tym ryczałtów za noclegi, w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę.

2. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym.

2.1. Wyrokiem z 8 czerwca 2016 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w W.: zasądził od skarżącej (wówczas działającej pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe [...] sp.j.) na rzecz jej byłego pracownika łączną kwotę 9488,27 zł wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu ryczałtów za noclegi opisane w tym wyroku (pkt I sentencji), umorzył postępowanie w zakresie, w jakim powód cofnął pozew (pkt II sentencji), oddalił powództwo przeciw skarżącej w pozostałej części (pkt III sentencji), zasądził od skarżącej na rzecz powoda 931,92 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt IV sentencji) oraz nakazał pobrać od skarżącej na rzecz Skarbu Państwa 1547,42 zł tytułem kosztów postępowania.

W ocenie tego sądu skarżąca, w okresie zatrudnienia powoda na stanowisku kierowcy, nie zapewniła mu bezpłatnego noclegu w czasie odbywania przez niego podróży służbowych; do dyspozycji powoda pozostawała leżanka w kabinie ciągnika siodłowego. Ponieważ powód nie korzystał w czasie podróży służbowych z noclegu w hotelach i nie przedłożył rachunków hotelowych, zasadne było – zdaniem sądu – ustalenie należnego powodowi ryczałtu za noclegi spędzone w kabinie samochodu podczas podróży służbowych na terenie kraju i za granicą na zasadzie § 9 ust. 2 rozporządzenia z 2002 r.

Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z 13 października 2016 r. (sygn. akt [...]), oddalił w całości apelację skarżącej od powyższego orzeczenia (pkt I sentencji), podzieliwszy ustalenia sądu pierwszej instancji oraz jego argumentację prawną, oraz zasądził od skarżącej na rzecz powoda 900,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania drugoinstancyjnego (pkt II sentencji).

2.2. Wyrokiem z 24 listopada 2016 r., sygn. K 11/15 (OTK ZU A/2016, poz. 93) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że:

1) art. 21a u.c.p.k. w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 k.p. w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. poz. 167) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 1 sentencji);

2) art. 21a u.c.p.k. w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 k.p. w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia z 2002 r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji (pkt 2 sentencji).

Sentencja tego orzeczenia została ogłoszona w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z 29 grudnia 2016 r. pod poz. 2206.

2.3. W skardze z 11 stycznia 2017 r. skarżąca, powołując się na wyrok TK w sprawie o sygn. K 11/15 oraz art. 401¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (ówcześnie Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm., obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.), wniosła o: wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z 13 października 2016 r. (sygn. akt [...]); zmianę orzeczenia sądu drugiej instancji przez uwzględnienie apelacji skarżącej i zmianę wyroku Sądu Rejonowego w W. z 8 czerwca 2016 r. (sygn. akt [...]) przez oddalenie powództwa oraz zasądzenia od powoda na rzecz skarżącej kosztów postępowania.

Wyrokiem z 12 czerwca 2017 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w S. oddalił skargę skarżącej o wznowienie postępowania (pkt 1 sentencji) oraz zasądził od niej na rzecz powoda 675 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu wywołanym tą skargą (pkt 2 sentencji).

W ocenie sądu wyrok Trybunału w sprawie K 11/15 spowodował ten skutek, że do kwestii ryczałtów za nocleg dla kierowców nie ma zastosowania art. 21a u.c.p.k., natomiast nadal stosuje się art. 77⁵ § 5 k.p., gdy pracodawca nie uregulował zasad zwrotu należności z tytułu podróży służbowej w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę, a przepisy rozporządzenia z 2002 r. wiązały, gdy nie było zakładowych unormowań z tytułu podróży służbowej. Ponieważ – jak wskazał sąd – skarżąca nie uregulowała materii ryczałtów za nocleg w żadnym akcie zakładowego prawa pracy ani w umowie z byłym pracownikiem, to skarga o wznowienie postępowania podlegała oddaleniu jako bezzasadna.

3. Zdaniem skarżącej kwestionowane przepisy w sposób nieproporcjonalny naruszają konstytucyjne prawo ochrony własności oraz zasadę równości i zasadę zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa, a także naruszają art. 190 ust. 1-2 ustawy zasadniczej.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

Skargę konstytucyjną złożył, w imieniu skarżącej, radca prawny, który przedstawił pełnomocnictwo substytucyjne z 20 października 2017 r., podpisane przez innego radcę prawnego, któremu skarżąca udzieliła 20 października 2017 r. pełnomocnictwa szczególnego.

Wyczerpana została przysługująca skarżącej droga prawna, ponieważ wyrok Sądu Okręgowego w S. z 12 czerwca 2017 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwykłe środki zaskarżenia.

Dochowany został trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK), albowiem wyrok Sądu Okręgowego w S. z 12 czerwca 2017 r. (sygn. akt [...]) został jej doręczony 20 lipca 2017 r., a skarga została wniesiona do Trybunału 20 października 2017 r.

Skarżąca określiła przedmiot kontroli w rozumieniu art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK, wskazała, jakie konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – jej zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także uzasadniła sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

W związku z tym, że złożona skarga spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p. TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 tej ustawy, zasadne jest nadanie jej dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – Trybunał postanowił jak w sentencji.